

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:  
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00661&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.  
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

# Настанова 00661. Доброякісні болі у кінцівках (“болі росту”) у дітей

Автор: Pekka Lahdenne  
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa  
Дата останнього оновлення: 2016-04-20

## Основні положення

- Діагностику та лікування проводять, як правило, в первинній медичній допомозі.
- Доброякісні болі у нижніх кінцівках (“болі росту”) можна діагностувати на основі анамнезу та клінічної картини.
- Слід запідозрити інші причини болю, якщо дитина молодше 3-х років або якщо біль спричиняє появу кульгавості чи є об'єктивні клінічні знахідки.

## Епідеміологія

- Рецидивуючі болі без виявленої причини, що виникають, як правило, в нижніх кінцівках у період активного росту у дітей.
- Серед можливих фонових чинників болей росту: напруження, пов'язане з фізичними вправами протягом дня та/або гіпермобільність суглобів.
- Даний стан найбільш поширений серед дітей віком від 3 до 8 років. Приблизно третина дітей у віці 4-6 років мають болі росту Доказ  
L04620 [C].
- Часто зустрічаються спадкові випадки.

## Анамнез та клінічні прояви

- Найчастіше біль виникає в ділянці передньої або задньої поверхні гомілки, а також в ділянці згинів колін.
- Біль в основному симетричний: він відчувається в обох нижніх кінцівках або зміщується від однієї кінцівки до іншої.
- Біль, як правило, наявний ввечері, під час сну або вночі, але зазвичай не вранці (на відміну від артриту, який викликає ранкову скутість суглобів).
- Біль відчувається під час відпочинку, але не під час фізичних вправ.
- Біль триває 0,5-5 годин.
- Вікові зміни в морфології нижніх кінцівок не пов'язані з виникненням болей росту.
- Результати клінічного обстеження при болях росту є цілком в межах норм.
- Слід розглянути іншу причину болю, якщо у дитини
  - кульгавість або вона перериває гру чи фізичні вправи через біль
  - супутні симптоми (наприклад, погіршення загального стану)
  - безперервний однобічний біль
  - симптоми вранці або протягом дня.

## Дослідження

- Якщо прояви не зовсім типові, наприклад, є односторонній біль, біль у верхніх кінцівках, ранкова скутість, набряки суглобів або системні симптоми (підвищення температури, втрата ваги, втома), слід проаналізувати щонайменше
  - повний аналіз крові (виключення лейкозу)
  - СРБ, швидкість осідання еритроцитів (підозра на артрит).
- Візуалізаційні дослідження (рентгенологічне або ультразвукове) призначаються лише у тому випадку, якщо біль чітко локалізований в одній точці або якщо наявна певна об'єктивна локальна клінічна знахідка.

## Лікування

- Необхідно провести клінічне обстеження [\[настанова 00650 | Суглобовий статус дитини...\]](#) для виключення інших захворювань та пояснити батькам природу симптомів.
- Самодопомога у вигляді масажу, вправ на розтягування, тепло і т.д. - це часто все, що потрібно.
- Одноразово можна вжити парацетамол в дозі 15 мг/кг.

## Пов'язані ресурси

- Література [\[пов'язані 00874 | Innocent limb aches \(gro...\)\]](#)

## Джерела інформації

R1. Lowe RM, Hashkes PJ. Growing pains: a noninflammatory pain syndrome of early childhood. *Nat Clin Pract Rheumatol* 2008 Oct;4(10):542-9. [\[PubMedID|18762787\]](#)

R2. Viswanathan V, Khubchandani RP. Joint hypermobility and growing pains in school children. *Clin Exp Rheumatol* 2008 Sep-Oct;26(5):962-6. [\[PubMedID|19032838\]](#)

## Настанови

- [Настанова 00650](#). Суглобовий статус дитини з симптомами артриту.

## Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 04620](#). Prevalence of growing pains in children 4 to 6 years of age.  
Дата оновлення: 2004-12-12  
Рівень доказовості: C  
Резюме: According to a questionnaire survey the prevalence of growing pains was 36.9% in Australian children aged 4 to 6 years.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

---

Ідентифікатор: ebm00661    Ключ сортування: 030.026    Тип: EBM Guidelines

---

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2016-04-20

---

Автор(и): Pekka Lahdenne    Автор(и) попередніх версій статті: Pentti Kallio    Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa  
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd    Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

---

Навігаційні категорії

---

EBM Guidelines   Paediatrics   Physical medicine

---

Ключові слова індексу

mesh: Child   mesh: growing pains   mesh: knee pain   mesh: femoral pain   mesh: limb ache   mesh: leg pain   icpc-2: L14  
icpc-2: L29   speciality: Paediatrics   speciality: Physical medicine